

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/172/2023
Identifikačné číslo spisu:	2720200052
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2720200052.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu P. D., narodeného XX. D. XXXX, F., U. XXXX/X, zastúpeného advokátom JUDr. Andrejom Cifrom, Lučenec, Janka Kráľa 5/A, proti žalovanej Všeobecná úverová banka, a.s., Bratislava, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155, zastúpenej splnomocnenkyňou Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., Poprad, Námestie svätého Egídia 40/93, IČO: 44 250 029, o zaplatenie 3 153,60 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Senica pod sp. zn. SI-2Csp/1/2020, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 28. júna 2023 sp. zn. 23CoCsp/15/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Bývalý Okresný súd Skalica (ďalej len „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom z 10. januára 2023 č. k. 2Csp/1/2020-481 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3 153,60 eur spolu s 5 %-ým úrokom z omeškania z uvedenej sumy počnúc 26. októbrom 2019 až do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; žalobcovi priznal voči žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanovením § 52 ods. 1 až 3 a § 53 ods. 1 až 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), ustanovením § 1 ods. 1 a 2, § 2, § 7, § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 a 2 a § 15 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“). Vecne dôvodil, že žalobca uzatvoril dňa 4. augusta 2014 s predávajúcou R. R. R. R..F.. kúpnu zmluvu na kúpu osobného motorového vozidla Š. D. N. X,X Z. za kúpnu cenu 6 646 eur s tým, že časť kúpnej ceny vo výške 1 528,58 eur bola predávajúcej uhradená pri podpise kúpnej zmluvy a doplatok kúpnej ceny vo výške 5 117,42 eur mal byť uhradený prostredníctvom úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo 4. augusta 2014 uzatvorenej s právnou predchodkyňou žalovanej (N. I. B., R..F..). Išlo o viazaný spotrebiteľský úver (na zaplatenie časti kúpnej ceny motorového vozidla) v

zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Ako celková výška spotrebiteľského úveru bola v zmluve uvedená suma 5 741,42 eur s tým, že táto predstavuje doplatok kúpnej ceny predmetu financovania A (samotné vozidlo) vo výške 5 117,42 eur a kúpnu cenu predmetu financovania B vo výške 624 eur (predmet financovania B pozostáva z dvoch položiek: príprava vozidla k predaju + služby v sume 271 eur, N. v sume 353 eur). Žalobca ako dlžník zo zmluvy o viazanom spotrebiteľskom úvere uplatňoval voči žalovanej nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 3 153,60 eur, nakoľko z dôvodu nesprávne uvedenej výšky ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej len „RPMN“) má byť predmetný spotrebiteľský úver považovaný za bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že podľa požiadaviek žalobcu mal byť spotrebiteľský úver použitý výhradne na účel financovania doplatku kúpnej ceny osobného motorového vozidla v sume 5 117,42 eur a nie aj na financovanie ďalších doplnkových služieb a poplatku za poistenie, ktoré spotrebiteľ nechcel a nebol s nimi oboznámený. Predajca a zároveň sprostredkovateľ úveru do predmetu financovania zahrnul položku „príprava vozidla k predaju + služby“ v sume 271 eur, pričom aký bol skutočný obsah týchto služieb, sa v zmluve neuvádza, rovnako aj položka „N. T.“ je vyúčtovaná bez bližšej špecifikácie. Žalovaná nepreukázala, aké konkrétne služby boli žalobcovi poskytnuté, preto súd prvej inštancie prijal záver, že za peňažné plnenie neobdržal spotrebiteľ žiadne protiplnenie, a teda zmluva o spotrebiteľskom úvere (ako aj kúpna zmluva, pokiaľ bola uzatvorená ústne) obsahovala neprijateľnú zmluvnú podmienku. Pokiaľ veriteľ uviedol v zmluve výšku úveru nezodpovedajúcu skutočnosti, konal klamlivo a ide o nekalú obchodnú praktiku. Údaj o celkovej výške spotrebiteľského úveru v sume 5 741,42 eur je nesprávny, čo v zmysle § 9 ods. 2 písm. g) v spojení s § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. je samostatným dôvodom bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Ďalším dôvodom, pre ktorý je potrebné považovať predmetný úver za bezúročný a bez poplatkov, je nesprávne uvedená RPMN v neprospech spotrebiteľa [§ 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z.]. V zmluve uvedená hodnota RPMN vo výške 24,03 % vychádza z výšky poskytnutého úveru v sume 5 741,42 eur, pričom žalovaná mala správne vychádzať zo skutočnej výšky úveru v sume 5 117,42 eur a hodnota RPMN by vtedy zodpovedala výške 29,93 %. Súd prvej inštancie vychádzal aj z právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) z 27. októbra 2021 sp. zn. 2Cdo/165/2020. Právny predchodca žalovanej tiež nepostupoval s odbornou starostlivosťou v súlade s § 7 zákona č. 129/2010 Z. z., keď dostatočne neskúmal bonitu žalobcu, preto i z tohto dôvodu je úver možné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Skúmanie výdavkov klienta len nahliadnutím do databáz bánk a Sociálnej poisťovne nemôže byť dostatočné, pretože záväzky klienta nemusia vyplývať iba z týchto verejných databáz. Vychádzať len z celkového ročného príjmu z podnikania je ku komplexnému posúdeniu bonity žalobcu nepostačujúce. Žalovaná nepredložila žiaden dôkaz o preverení si výdavkov žalobcu. K námietke premĺčania vznesenej žalovanou súd prvej inštancie uviedol, že žaloba bola podaná 10. januára 2020, teda v rámci dvojročnej subjektívnej premĺčacej doby, ktorá začala plynúť odo dňa uhradenia poslednej splátky 22. júla 2019, kedy sa žalobca o bezdôvodnom obohatení skutočne dozvedel (získal vedomosť, že na úvere žalovanej zaplatil spolu 9 303,12 eur). Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie právne odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a vecne úspechom žalobcu v konaní v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 28. júna 2023 sp. zn. 23CoCsp/15/2023 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil a žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou. Uviedol, že v rámci úverového trhu je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity. Povinnosť veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy bonitu dlžníka má chrániť spotrebiteľa pred rizikami nadmerného zadlženia a platobnej neschopnosti. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že v konaní nebolo preukázané, že by právny predchodca žalovanej pred vstupom do zmluvného vzťahu s odbornou starostlivosťou preveroval bonitu žalobcu. Povinnosťou právneho predchodcu žalovanej vo vzťahu k žiadosti o úver bolo analyzovať rozpočet spotrebiteľa, a to tak na strane príjmov ako aj výdavkov. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nie je postačujúca. Hoci príjem žalobcu bol uvedený (avšak nie preverený), jeho výdavky neboli zisťované vôbec, nakoľko údaj z databázy, že

žalobca nemal ďalšie splátky úverov, neznamená, že nemal ani žiadne výdavky. Odvolací súd sa stotožnil s vyhodnotením úveru ako bezúročného a bez poplatkov. Nestotožnil sa s námietkou žalovanej, že súd prvej inštancie neodôvodnil, prečo považoval podpis žalobcu na kúpnej zmluve za prejav vôle žalobcu, ale jeho podpis poisťnej zmluvy ako aj samotnej zmluvy o úvere a faktúry za prejav vôle žalobcu nepovažoval. Odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie vysvetlil, z akých skutočností vychádzal, pokiaľ dospel k záveru, že žalobca nemal záujem aj o doplnkové služby a poistenie N.. Zdôraznil, že v ďalšom už nie je relevantné k uvedenému a ani k ďalším odvolacím námietkam sa vyjadrovať, pretože tieto už vzhľadom na záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverovej zmluvy z dôvodu hrubého porušenia povinnosti skúmať bonitu klienta nemohli zvrátiť rozhodnutie vo veci samej. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania právne odôvodnil ustanovením § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a vecne plným úspechom žalobcu v odvolacom konaní.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj len „dovolateľka“) dovolanie. Dovolanie odôvodnila ustanovením § 420 písm. f) CSP, t. j. nesprávnym procesným postupom súdu znemožňujúcim strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a § 421 ods. 1 písm. b) CSP, t. j. nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom v otázke, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Navrhla zrušiť rozsudok odvolacieho súdu, prípadne aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátiť príslušnému súdu na ďalšie konanie, resp. rozhodnutia nižších súdov zmeniť a žalobu zamietnuť. Namietala, že súd prvej inštancie sumu poskytnutú na financovanie doplnkového tovaru posúdil výlučne ako náklad úveru, na základe čoho konštatoval nesprávny výpočet RPMN a následnú bezúročnosť, s čím sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil, poukazujúc na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie z 21. apríla 2016 Radlinger a spol. c/a FINWAY. Formulovala právnu otázku, či suma úveru poskytnutá na financovanie tovaru a služieb, ktorý je vo vzťahu k hlavnému predmetu nákupu tzv. doplnkovým tovarom, je podľa zákona č. 129/2010 Z. z. nákladom podľa § 2 písm. g) alebo istinou úveru podľa § 2 písm. l). Je dodávateľ viazaného spotrebiteľského úveru hmotnoprávne zodpovedný za kvalitu a primeranosť ceny financovaného tovaru alebo služieb? Poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu z 27. októbra 2021 sp. zn. 2Cdo/165/2020 ako aj na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie z 21. apríla 2016 Radlinger a spol. c/a FINWAY, ktoré v prejednávanej veci nemožno aplikovať. Namietala, že hoci žaloba bola založená na tom, že žalobca síce zmluvy o doplnkovom tovare podpísal, ale nechcel tak urobiť, nižšie súdy sa platnosťou zmlúv o doplnkovom tovare vôbec nezaoberali, pričom ako zásadnú predbežnú otázku mali rozhodnúť, či sú zmluvy o doplnkovom tovare platné. Nižšie súdy nesprávne hodnotili poisťnú zmluvu a zmluvu o poskytnutí služieb ako neprijateľné podmienky úverovej zmluvy, pričom ani kúpna zmluva ani poisťná zmluva nie sú súčasťou úverovej zmluvy, ale ide o samostatné zmluvy financované jedným úverom. Neprijateľnou môže byť len taká podmienka, ktorá je oddeliteľná od spotrebiteľskej zmluvy tak, že aj po jej oddelení ostane zmluva v platnosti. Hlavný predmet plnenia nemôže byť neprijateľnou podmienkou. Poisťná zmluva nemôže byť neprijateľnou podmienkou úverovej zmluvy. Veriteľ informoval spotrebiteľa o tom, čo a v akej výške je z úveru financované; v zmluve je zrozumiteľne uvedený predmet financovania A a predmet financovania B, nejde o žiadny skrytý tovar, službu, alebo poplatok. Nie je zrejmé, na základe čoho dospeli súdy k názoru, že objednanie ďalšieho tovaru a poistenia bolo podmienkou poskytnutia úveru na kúpu auta. Nižšie súdy dospeli k nesprávnemu rozhodnutiu v neprospech žalovanej aj ohľadom výpočtu RPMN. Inštitút RPMN nemá žiadny iný zmysel než ten, aby spotrebiteľ dokázal porovnať reálnu cenu produktov na finančnom trhu, ide o vyjadrenie ceny peňazí u konkrétneho poskytovateľa úverov. S poukazom na ustanovenie § 19 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. uviedol, že cena za doplnkový tovar je cena tovaru (príprava vozidla k predaju) a služieb (poistenie). Nákladom spotrebiteľa a súčasne ziskom veriteľa je len rozdiel medzi celkovou sumou, ktorú od veriteľa dostal a celkovou sumou, ktorú mu bol povinný vrátiť. Doplnkový tovar a služby boli financované rovnako ako kúpa auta - poskytnutím istiny úveru. Nákladom úveru je len úrok, ktorým veriteľ túto časť úveru úročí. Porušenie práva na spravodlivý proces videla v tom, že nižšie súdy postupovali proti zmyslu zákona. Odvolací súd na jednej strane uviedol, že žalovaná skúmala výdavky spotrebiteľa v príslušných databázach, zároveň však konštatoval hrubé porušenie povinnosti skúmať schopnosť žalobcu splácať poskytnutý úver. V zmysle ustanovenia § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. sa za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa

alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov. Žalovaná pred uzavretím zmluvy posúdila schopnosť žalobcu splácať spotrebiteľský úver s odbornou starostlivosťou; do úvahy brala najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru a príjem spotrebiteľa. Žalobca nemal v nebankovom registri klientskych informácií záznamy o iných úveroch; informácie o ostatných výdavkoch bol povinný žalovanej poskytnúť spotrebiteľ. Ďalšie výdavky neboli žalovanej oznámené, preto vychádzala zo sumy životného minima stanovenej na jednu plnoletú fyzickú osobu, ako aj jednu vyživovanú osobu.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu nesúhlasil s argumentáciou žalovanej a navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť, resp. ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné odmietnuť.

6. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom vytýkaná tzv. zmätočnosťná vada (§ 431 ods. 1 CSP) a dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP); v prípade dovolania prípustného podľa § 421 ods. 1 CSP je potom dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie vecí (§ 432 ods. 1 CSP) a dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

7. Žalovaná vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 CSP. Dovolací súd, vychádzajúci z konštrukcie dovolacieho konania v podmienkach aktuálnej právnej úpravy civilného sporového procesu a tiež z ostatného záveru veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu o prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov podľa § 420 a § 421 CSP (v tejto súvislosti porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 21. marca 2018 sp. zn. IVCdo/1/2018), preto pristúpil ku skúmaniu existencie dovolacích dôvodov (a tiež dôvodov prípustnosti dovolania), uplatnených dovolaním v tejto veci, podľa chronológie priradenej im ustanoveniami zákona, ktorého sú súčasťou.

8. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Ak je vymedzenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP príveľmi všeobecné nemôže byť podkladom pre dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ má nesprávny procesný postup odvolacieho súdu spočívať v tom, že sa nevysporiadal s niektorou podstatnou odvolacou námietkou, musí dovolateľ v dovolaní uviesť, o ktorú konkrétnu odvolaciu námietku išlo a prečo ju považuje za podstatnú pre rozhodnutie vo veci. Dovolací súd nemôže vykonávať komplexný prieskum všetkých odvolacích námietok (de facto nové odvolacie konanie). Dovolateľka v dovolaní namietala, že súdy sa nezaoberali platnosťou doplnkových zmlúv.

10. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že celková výška spotrebiteľského úveru bola v zmluve uvedená suma 5 741,42 eur a táto predstavuje doplatok kúpnej ceny predmetu financovania A (samotné vozidlo) vo výške 5 117,42 eur a kúpnu cenu predmetu financovania B vo výške 624 eur (predmet financovania B pozostáva z dvoch položiek: príprava vozidla k predaju + služby v sume 271 eur, N. v sume 353 eur). Podľa požiadaviek žalobcu mal byť spotrebiteľský úver použitý výhradne na účel financovania doplatku kúpnej ceny osobného motorového vozidla v sume 5 117,42 eur a nie aj na financovanie ďalších doplnkových služieb a poplatku za

poistenie, ktoré spotrebiteľ nechcel a nebol s nimi oboznámený. Do predmetu financovania bola zahrnutá položka „príprava vozidla k predaju + služby“ v sume 271 eur, pričom aký bol skutočný obsah týchto služieb, sa v zmluve neuvádza, rovnako aj položka „N. T.“ je vyúčtovaná bez bližšej špecifikácie. Žalovaná nepreukázala, aké konkrétne služby boli žalobcovi poskytnuté, preto súd prvej inštancie prijal záver, že za peňažné plnenie neobdržal spotrebiteľ žiadne protiplnenie, a teda zmluva o spotrebiteľskom úvere (ako aj kúpna zmluva, pokiaľ bola uzatvorená ústne) obsahovala neprijateľnú zmluvnú podmienku. Pokiaľ veriteľ uviedol v zmluve výšku úveru nezodpovedajúcu skutočnosti, konal klamlivo a ide o nekalú obchodnú praktiku. Údaj o celkovej výške spotrebiteľského úveru v sume 5 741,42 eur je nesprávny, čo v zmysle § 9 ods. 2 písm. g) v spojení s § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. je samostatným dôvodom bezúčinnosti a bezpoplatkovosti úveru. Ďalším dôvodom, pre ktorý je potrebné považovať predmetný úver za bezúčinný a bez poplatkov, je nesprávne uvedená RPMN v neprospech spotrebiteľa [§ 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z.]. Právny predchodca žalovanej tiež nepostupoval s odbornou starostlivosťou v súlade s § 7 zákona č. 129/2010 Z. z., a preto je úver bezúčinný a bez poplatkov i z tohto dôvodu. Rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo najmä na potvrdení názoru súdu prvej inštancie pokiaľ ide o postup právneho predchodcu žalovanej podľa § 7 zákona č. 129/2010 Z. z. s tým, že úver je bezúčinný a bez poplatkov s poukazom i na ust. § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. (viď bližšie odsek 2 tohto uznesenia).

11. Z odôvodnení rozhodnutí nižších súdov, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu (pozn. vzhľadom na záver súdov o bezúčinnosti a bezpoplatkovosti úveru nebolo potrebné poskytnúť podrobnú argumentáciu k platnosti doplnkových zmlúv). Odvolací súd a pred ním súd prvej inštancie odôvodnili svoje rozhodnutia podrobne, spôsobom zodpovedajúcim zákonu. S potrebnou presvedčivosťou vysvetlili tak všeobecné právne úvahy, ktoré mali na zreteli pri rozhodovaní, ako aj individuálne okolnosti preskúmaného prípadu, ktoré boli preukázané dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie.

12. Dovolací súd dopĺňa, že všeobecný súd navyše nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

13. Za procesnú vadu konania uvedenú v § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľov.

14. Ani prípadné nesprávne právne posúdenie veci nezakladá procesnú vadu zmätočnosti (R 24/2017).

15. Námietky žalovanej po materiálnej stránke smerujú k spochybneniu procesu hodnotenia dôkazov v konaní a správnosti záverov, ku ktorým dospeli súdy.

16. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má

možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

17. Prípustnosť dovolania z ust. § 420 písm. f) CSP nevyplyva.

18. Žalovaná dovolanie odôvodnila i nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom.

19. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

20. Právna otázka podľa § 421 CSP a dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie) podľa § 432 CSP sú „spojené nádoby“, preto najvyšší súd nemôže posudzovať prípustnosť dovolania striktne len na základe toho, ako dovolateľ túto prípustnosť formálne vymedzil na konkrétnom riadku svojho podania. Je potrebné brať do úvahy aj dovolací dôvod, vyabstrahovať z neho právnu otázku podľa § 421 CSP a až následne možno posúdiť, či od tejto otázky záviselo napadnuté rozhodnutie a či ide o otázku, ktorá napĺňa niektoré z písmen a) až c) v § 421 ods. 1 CSP (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 9. júna 2020 sp. zn. I. ÚS 336/2019).

21. Konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu [§ 421 ods. 1 písm. a) CSP], alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP] alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne [§ 421 ods. 1 písm. c) CSP]. Dovolací súd je viazaný len tým, ako dovolateľ právnu otázku nastolí, nie už tým, pod ktoré písmeno ustanovenie § 421 CSP ju podradí (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/47/2019).

22. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine alebo iného predpisu považovaného za súčasť tzv. hmotného práva), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť pritom o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napádané dovolaním (ktoré by pri inom riešení otázky vyznelo inak). Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a pre posúdenie prípustnosti dovolania nie je pritom rozhodujúci subjektívny názor strany sporu/účastníka konania, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver dovolacieho súdu rozhodujúceho o jej dovolaní. Za otázku relevantnú v zmysle § 421 ods. 1 CSP nemožno považovať ani otázku, ktorá je riešená priamo textom príslušnej právnej normy.

23. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom

případe by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania v CSP (tu pozri napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018 a 4Cdo/95/2017). Treba zdôrazniť, že úlohou dovolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku, relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, pretože zákonodarca túto povinnosť (sformulovať právnu otázku a presvedčiť o jej významnosti) ukladá dovolateľovi.

24. Tu je potrebné uviesť, že rozhodnutie odvolacieho súdu stálo predovšetkým na závere o nekonaní právneho predchodcu žalovanej pred vstupom do zmluvného vzťahu s odbornou starostlivosťou (nepreverenie bonity žalobcu). Z obsahu dovolania však nie je možné vyabstrahovať právnu otázku týkajúcu sa preverovania bonity klienta. Spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritizovanie prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP.

25. Rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo potvrdené podľa ust. § 387 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (pozn. možno teda vychádzať z toho, že odvolací súd sa stotožnil i s ďalšími dôvodmi súdu prvej inštancie vedúcimi k vyhoveniu žalobe), prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (v danom prípade týkajúce sa preverenia bonity žalobcu).

26. Čo sa však týka ďalších právnych otázok nastolených v dovolaní vzhľadom na vyššie uvedené, dovolací súd uvádza nasledovné.

27. Dovolaťka v danom prípade vymedzila právne otázky, ktoré podľa jej názoru v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené: 1/ či suma úveru poskytnutá na financovanie tovaru, ktorý je vo vzťahu k hlavnému účelu nákupu tzv. doplnkovým tovarom, je podľa zákona č. 129/2010 Z. z. nákladom podľa § 2 písm. g) alebo istinou úveru podľa § 2 písm. l) a 2/ či je dodávateľ viazaného spotrebiteľského úveru hmotnoprávne zodpovedný za kvalitu financovania tovaru alebo služieb.

28. Právna otázka č. 1 bola v čase rozhodovania odvolacieho súdu a najmä podania dovolania už riešená v rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/165/2020, na ktoré neskôr nadviazali, napr. rozhodnutia sp. zn. 4Cdo/322/2020, 7Cdo/31/2022, 4Cdo/93/2022 a 4Cdo/29/2023, aktuálne predstavujúce ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, a preto v zmysle vyššie uvedeného výkladu pre záver o prípustnosti dovolania nebolo určujúce subsumovanie prípustnosti podaného dovolania samotnou dovolateľkou pod ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) CSP [ale pod písm. a); najvyšší súd teda skúmal, či nedošlo k odklonu od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu].

29. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/29/2023 z 27. júna 2023, ktoré nadviazalo na skoršie rozhodnutia najvyššieho súdu uvedené v predchádzajúcom odseku, uviedol, že smernica č. 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere bola do slovenského právneho poriadku prebratá zákonom o spotrebiteľských úveroch.

30. V rozsudku vo veci C-377/14 Radlinger, Radlingerová proti Finway a.s. sa Súdny dvor Európskej Únie okrem iného vyjadril k požiadavkám na náležitosti spotrebiteľských zmlúv a na otázku vnútroštátneho súdu, akým spôsobom sa má vykladať pojem „celková výška úveru“ obsiahnutý v článku 3 písm. l) a článku 10 ods. 2 smernice č. 2008/48 a pojem „výška čerpania“ obsiahnutý v bode I prílohy I tejto smernice odpovedal, že článok 3 písm. l) a článok 10 ods. 2 smernice č. 2008/48/ES ako aj bod I prílohy I tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. V rozhodnutí Súdny dvor uviedol, že dôsledkom takéhoto

postupu, t. j. zahrnutia nákladov spotrebiteľa spojených s úverom do výšky čerpania úveru, je podhodnotenie RPMN, ktorého výpočet závisí od celkovej výšky úveru. Zároveň informácia o celkových nákladoch úveru umožňuje spotrebiteľovi porovnať ponuky úverov a posúdiť rozsah jeho záväzku.

31. Na to, aby bolo možné konštatovať splnenie povinnosti veriteľa vyplývajúcej z ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., musia byť podľa názoru dovolacieho súdu údaje uvedené v spotrebiteľskej zmluve uvedené nielen formálne, ale zároveň musia byť aj úplné, určité, zrozumiteľné a správne. Týmto spôsobom zákonodarcu chráni spotrebiteľa a naplňa účel sledovaný právnou úpravou spotrebiteľských zmlúv, ktorým je úplné informovanie spotrebiteľa o podmienkach v tomto prípade úverovej zmluvy v záujme ochrany slabšej zmluvnej strany. Správnosť údajov totiž nepochybne ovplyvňuje rozhodnutie spotrebiteľa vstúpiť do určitého záväzku. Zároveň spotrebiteľ musí mať možnosť zoznámiť sa so skutočným obsahom právneho úkonu, aby vedel, čo konkrétne je predmetom dojednania a aké sú jeho práva a záväzky z toho plynúce. Ak by sa pripustil výklad, že akýkoľvek údaj (teda aj chybný) uvedený v zmluve spĺňa podmienky § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., stratilo by toto ustanovenie zmysel. Jednou z obligatórnych náležitostí spotrebiteľskej zmluvy je aj údaj o výške úveru, ktorého definíciu podáva ustanovenie § 2 písm. l) zákona č. 129/2010 Z. z. Spotrebiteľ na základe správne v zmluve uvedených informácií o výške skutočne poskytnutého úveru dostáva jasnú predstavu o celkovej hodnote svojho záväzku, o tom, čo vlastne spláca a akú sumu si skutočne požičal, ako aj o tom, akú má povahu jeho záväzkov z hľadiska nákladov s ním spojených. Zároveň nesprávne uvedený údaj môže mať za následok vplyv na správnosť ďalších údajov spotrebiteľskej zmluvy a tiež na samotnú výšku záväzkov spotrebiteľa (výšku splátky, úročenie úverovej sumy). Pokiaľ teda údaje predstavujúce obligatórne náležitosti spotrebiteľskej zmluvy nie sú uvedené v zmluve správne, nemožno hovoriť o splnení povinnosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., pričom nespĺnenie z neho vyplývajúcej povinnosti zákon striktnie sankcionuje tým, že spotrebiteľský úver sa stáva od počiatku bezúročný a bez poplatkov [§ 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z.]. V tomto smere teda neexistuje žiadna výnimka a veriteľ sa nemôže zbaviť svojej povinnosti, resp. nemôže konvalidovať nesprávne, či zavádzajúce údaje v zmluve tým, že v nej síce výslovne uvedie, akú čiastku predstavuje náklad, avšak zároveň ho prezentuje ako súčasť poskytnutého úveru, teda aktívum, hoci v skutočnosti ide o náklad spotrebiteľa, a to ani za tej podmienky, že klient súhlasí s okamžitým započítaním nákladu do výšky úveru.

32. V dôsledku navýšenia celkovej výšky úveru o náklad nemôže byť správne vypočítaná ani výška RPMN, keďže výpočet RPMN je závislý od výšky poskytnutého úveru. Navýšenie celkovej výšky úveru o náklady má zároveň aj ten následok, že sa bude úročiť nielen poskytnutý úver, ale aj náklad, tým pádom dôjde k zvýšeniu celkovej splatnej čiastky a mení sa tým výška hlavného predmetu zmluvy. Za tohto stavu bol preto správny záver súdov nižších inštancií, že úverová zmluva neobsahuje správne údaje v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. a rovnako správne uplatnili aj sankciu za porušenie tejto povinnosti v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) rovnakého zákona.

33. Právnu otázku nastolenú dovolateľkou možno pokladať za vyriešenú už uznesením najvyššieho súdu z 27. októbra 2021 sp. zn. 2Cdo/165/2020 so záverom, že „z obsahu kúpnej zmluvy vyplýva, že časť kúpnej ceny vo výške 684,80 eur bola predávajúcemu zaplatená v hotovosti pri podpise zmluvy, a že zvyšná časť kúpnej ceny vo výške 5 489,20 eur bude predávajúcemu zaplatená prostredníctvom úveru na základe zmluvy o úvere. Z obsahu úverovej zmluvy však jednoznačne vyplýva celková dojednaná výška úveru v sume 6 163,20 eur s tým, že predmetný spotrebiteľský úver bol účelovo viazaný, a to na obstaranie tam uvedeného predmetu financovania, ktorým bolo predmetné motorové vozidlo N. N. T. P. Y. X,X B.. Dovolací súd však konštatuje, že v zmysle § 52a ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva jednoznačná závislosť týchto zmlúv, čo nerozporovali ani súdy nižšej inštancie. Avšak dovolací súd je toho názoru, že pokiaľ v zmysle § 52a ods. 2 OZ je daná vzájomná zmluvná závislosť, tak táto závislosť musí byť zrejماً aj z obsahu dojednaných zmlúv, a teda nesmie byť vzájomné dojednanie takýchto zmlúv odlišné. V tomto prípade nekorešpondujúce v dojednanej výške pri kúpnej zmluve - kúpnej ceny (5 489,20 eur) a pri spotrebiteľskom úvere - výška spotrebiteľského úveru (6 163,20 eur). A to bez ohľadu na vystavenú faktúru č. U., ktorou bol fakturovaný predaj osobného automobilu N. N. T. P. X,X B. vrátane doplnkového zákazníckeho servisu a N. T.. Dovolací súd tak konštatuje, že uplatnenie §

52a ods. 2 Občianskeho zákonníka na zmluvné dojednanie (kúpnu zmluvu a spotrebiteľský úver) je v tomto prípade zásadné. Na základe uvedeného je nepochybné, že RPMN uvedená v úverovej zmluve nezodpovedá kúpnej cene, ktorá je uvedená v kúpnej zmluve, t. j. 6 174 eur, po odpočítaní zaplatených 684,80 eur v sume 5 489,20 eur a následkom čoho je úverová zmluva bezúročná a bez poplatkov v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d/ zák. č. 129/2010 Z. z.“.

34. Dovolací súd nezistil žiadny dôležitý dôvod, pre ktorý by sa mal odchýliť od týchto záverov, pretože nie sú v rozpore s ustanovením § 52a ods. 2 Občianskeho zákonníka, a preto konštatuje, že úverová zmluva je bezúročná a bez poplatkov. Obdobnou otázkou sa dovolací súd zaoberal aj v rozhodnutiach sp. zn. 4Cdo/32/2020, 4Cdo/93/2022 a 7Cdo/31/2022, na ktoré v okolnostiach posudzovanej veci v celosti tiež poukazuje.

35. Uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP vo vzťahu k prvej vymedzenej právnej otázke preto dovolací súd nepovažoval za relevantný z hľadiska dôvodnosti dovolania, keďže napadnutým rozhodnutím nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

36. V časti, v ktorej žalovaná namietala nesprávne právne posúdenie veci v otázke, či je dodávateľ viazaného spotrebiteľského úveru hmotnoprávne zodpovedný za kvalitu financovania tovaru alebo služieb, dovolací súd uvádza, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je vo vzťahu k odvolaniu ako riadnemu opravnému prostriedku subsidiárny nielen z procesného hľadiska - teda že dovolanie možno podať len proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní (čo znamená, že odvolacie konanie predchádza dovolaciemu konaniu), ale aj z hmotnoprávneho hľadiska, ktoré zohľadňuje skutočnosť, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietol už v rámci riadneho opravného prostriedku a ktoré boli meritórne posudzované odvolacím súdom. V prípade, že takéto námietky v odvolacom konaní neuplatnil, hoci tak urobiť mohol a mal, tieto námietky ex post nemôžu byť spôsobilé založiť prípustnosť dovolania. Odvolací súd sa týmto nezaoberal, preto nemôže byť táto otázka predmetom dovolacieho prieskumu. Navyše je ešte potrebné doplniť, že nejedná sa ani o otázku, ktorá by v prípade odpovede na ňu (už akejkolvek) mohla ovplyvniť rozhodnutie vo veci samej.

37. Prípustnosť dovolania nevyplýva ani z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP.

38. Najvyšší súd preto dovolanie podľa ustanovenia § 447 písm. c) a f) CSP (ako neprípustné a pre nevymedzenie dovolacích dôvodov v zmysle CSP) odmietol.

39. Výsledok takto skončeného dovolacieho konania zavinila žalovaná (§ 256 ods. 1 CSP per analogiam) a žalobcovi vznikol voči nej nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1, § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

40. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.